

ผู้หญิงมังชายขอบ: การเปิดพื้นที่และการเพิ่มพลังต่อรอง
ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศในบริบทข้ามถิ่น

สาวน้อย นำนวล

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

ผู้หญิงมังชายขอบ: การเปิดพื้นที่และการเพิ่มพลังต่อรอง
ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศในบริบทข้ามถิ่น

เสาวณีย์ นำนวล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

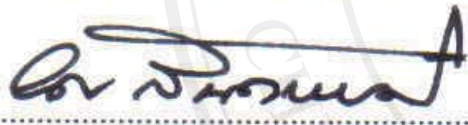
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้หญิงมังชายขอบ: การเปิดพื้นที่และการเพิ่มพลังต่อรอง
ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศในบริบทข้ามถิ่น

เสาวณีย์ นำนวล

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ

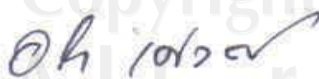
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จามะรี เชียงทอง

กรรมการ

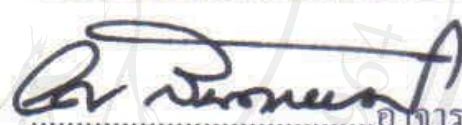
อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลิปรีชา

กรรมการ

ดร.อริยา เสวตามรร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.จามะรี เชียงทอง

25 มีนาคม 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ห้าปีที่ผ่านมา ผู้ศึกษาขอบพระคุณพระเป็นเจ้าที่ประทานพระพรในชีวิต ให้ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาต่อในสาขาวิชาการพัฒนาสังคม ได้สัมผัสถึงความดีงามและความชอบธรรมที่ยังมีอยู่ในสังคม แนวคิด แนวทาง ประสบการณ์ที่หลากหลาย จากบรรดาคณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา แม้ผู้ศึกษาเกือบลอดใจไปเป็นช่วงๆ เพราะไม่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจด้านทฤษฎีมาก่อน จึงต้องเรียนหนักประเภท “เมื่อคืนเป็นนกกิน เมื่อวันเป็นนกเฝ้า”

ขอบคุณจากใจจริงสำหรับ ศ.ดร.ยศ สันตสมบัติ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักมาตั้งแต่ต้น และคอยติดตามให้กำลังใจรวมทั้งข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถ้าไม่มีอาจารย์คอยตามจี้ตามเตือน ผู้ศึกษาคงมาไม่ถึงวันนี้ วันที่เป็นดังกระท้อน (บะตั้น) ที่ถูกทุบเพื่อให้มีรสชาติ แม้จะหลงเหลือรสเผือกๆ ติดค้างอยู่ไม่น้อย ขอบคุณ รศ.ดร.จามะรี เชียงทอง ที่กรุณาให้ความสนใจ สนับสนุน พร้อมคำแนะนำ คำลงใจ และรอยยิ้มสดใสรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ขอบคุณ อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลีปรีชา และ ดร.อริยา เสวตามร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ช่วยอ่านงานที่ยังไม่ลงตัว และรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยความสุภาพอ่อนน้อมยิ่ง

ขอบคุณอาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกท่าน ที่ได้ทุ่มเทถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์อันยาวนานของแต่ละท่านโดยไม่หวงแหน ผ่านทางการประชุมสัมมนา และการพบปะกันในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะท่านอาจารย์อาวุโส ศ.ดร.อนันต์ กาญจนพันธุ์ ที่ได้ให้เวลาช่วงคาบเรียนสามชั่วโมงอย่างเต็มที่ พอถึงเวลาสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ แทบทุกคนจะได้รับข้อแนะนำที่อาจจะไม่ใช่แต่ใกล้เคียงความเป็นจริงอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ว่า “สถานะของ thesis ยังง้ำอยู่ ยังไม่ได้ฟัน ยังไม่ได้เชื่อม” เป็นอย่างนั้นจริงแท้ขอบคุณ อาจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว อาจารย์หนุ่มลูกสาวสอง ที่ปรึกษาของรุ่น 2549 ที่คอยติดตามให้กำลังใจอยู่ตลอดช่วงห้าปีที่ผ่านมา

ขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับน้องๆแม่ฉิ่งมั่ง ศิษย์เก่าบ้านมารีนาทั้งสี่ท่าน ไป จั๊วะ มาย เท่ง รวมทั้งพี่ง ตลอดสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะ “คุณแม่ที่ยังมีชีวิตอยู่” ที่ได้ต้อนรับผู้ศึกษาเมื่อมีโอกาสไปเยี่ยมถึงหมู่บ้านหรือที่ทำงาน ด้วยความอบอุ่นและไม่ตรีจิตฉันทน์พี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ขอบคุณทุกท่านที่ได้แบ่งปันเรื่องราวในชีวิตที่มีคุณค่า พร้อมประสบการณ์ที่เป็นพลวัต และเสริมพลังต่อรองด้านบวก เป็นกระจกสะท้อนกลับมาตั้งคำถามเดียวกันในการศึกษาครั้งนี้กับผู้ศึกษา ซึ่งมีชีวิตโลดแล่นและท้าทายอยู่ภายใต้สังคมชายเป็นใหญ่ของโลกใบนี้ด้วยเช่นกัน

ขอบคุณจากหัวใจสำหรับพี่สาวและน้องสาวที่รัก “ซิสเตอร์” ทั้งสเปน อูรุกวัย อาร์เจนตินา ฮอนดูรัส และไทย (บ้านมารีนาเชียงใหม่-พะเยา) ผู้ร่วมชีวิตและจิตตารมณ์ในคณะธรรมทูตแห่งพระหฤทัยพระเยซูเจ้าและพระนางมารีอา ที่ให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจ คำลงใจและทุนทรัพย์ อีกทั้งให้เวลาผู้ศึกษาได้เรียนเต็มที่เท่าที่จะหาเวลาได้ คอยดูแลเอาใจใส่ทั้งด้านสุขภาพกาย

และสุขภาพใจ เพื่อจะได้สามารถศึกษาเรียนรู้และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในพันธกิจของคณะฯ ที่ทำงานเคียงข้างเยาวชนสตรีชายขอบจากหลากหลายชาติพันธุ์ ในพื้นที่ภาคเหนือมากกว่าสี่สิบปีแล้ว

ขอบคุณ “พินิด” พี่สาวผู้ร่วมทุกข์สุขมาตั้งแต่เกิด ตลอดจน “มิตรแก้วสหายคำ” ทุกคนที่ร่วมชีวิตในแนวคิดแนวทางการทำงาน มาตั้งแต่สมัยเป็นหนุ่มเป็นสาว พ่อนิพนธ์ พ่อวินัย พ่อโจโจ ช.รัชณี คุ้ม จิต ก้อย โด่ง ตู๋ หม่อกาตู ตลอดจนพี่น้องพระสงฆ์ นักบวช น้องๆและลูกหลานทุกคนที่ร่วมพันธกิจการงาน ที่คอยให้กำลังใจ คำแนะนำ ช่วยเหลือและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นยาขมหม้อใหญ่ให้ค่อยๆจิบ ค่อยๆดื่มทีละนิดจนหมดหม้อ สำเร็จลุล่วงผ่านไปด้วยดี

ขอบคุณน้องชื่น เลขาฯคนขยันและน้ำใจดียิ่งของเรา ที่คอยติดตามช่วยเหลือนักศึกษาทุกคนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้โดยตลอดรอดฝั่ง ขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านในภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในด้านต่างๆ และสำหรับเพื่อนพ้อง น้อง พี่ สาขาวิชาการพัฒนาสังคมรวมทุกรุ่นทุกวัย ที่ได้มอบมิตรจิต มิตรภาพ ความร่วมมือร่วมใจในกิจกรรมด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจกันและกันมาโดยตลอด

“ไม่มีใครแก่เกินเรียน” คงเหมาะสมกับนักศึกษา ที่เข้ามาเป็นน้องใหม่วัยสุวรรณหัส 2549 แต่ก็มีความสุขและผูกพันกับเพื่อนๆหนุ่มสาวร่วมรุ่น ที่มีพลังเพื่อแผ่มาถึงผู้ศึกษา รุ่นเราเริ่มด้วยกันสิบคน เสียหายเจ็ดที่ต้องถอนตัวเพราะปัญหาสุขภาพ เหลือเพียงสามหนุ่มห้าสาวเก๋าชีวิต ที่อาจารย์ยศให้สมญาว่า “รุ่นสายสุดชอย” เรียงตามลำดับตามความพร้อมในการขึ้นเจียงสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ชุดแรกสี่คนคือ ออม แנג ชิน และกิ้ง ซึ่งทยอยสอบตั้งแต่ปลายปี 2552 ชุดหลังอีกห้าคนในปี 2554นี้ คือ บอย แปง ต๊อก อ้อมและนักศึกษา พร้อมไม่พร้อมก็ต้องกอดคอกันกัดฟันสู้ให้มันจบครบทั้งเก้า แล้วเราก็เข้าถึงหลักชัยพร้อมๆกัน เพื่อจะก้าวไปในเส้นทางชีวิตข้างหน้าต่อไป

“ ท่านทั้งหลายเป็นเกลือของแผ่นดิน ถ้าเกลือจืดไปแล้ว จะเอาอะไรมาทำให้เค็มอีกเล่า เกลื่อนั้นย่อมไม่มีประโยชน์อะไร นอกจากจะทิ้งให้คนเหยียบย่ำ “ (มัทธิว 5:13)

ขอบพระคุณแม่และพ่อที่ดูแลลูกจากสรวงสวรรค์ และวอนขอพระเป็นเจ้าองค์ความรักและความดีงาม อวยพระพรและคุ้มครองทุกท่าน